

Till dig som bor i familjehem

Haninge
kommun

Din socialsekreterare heter

och har telefonnummer

E-postadressen är

Gruppledaren för din
socialsekreterare heter

och har telefonnummer

E-postadressen är

Till dig som bor i familjehem!

Vi har gjort det här häftet för att du ska kunna få svar på frågor som du kanske har. Du kan fråga din socialsekreterare eller ditt familjehem om det är ord eller regler som du undrar över. Det är viktigt att du vet så mycket som möjligt om din situation och planeringen för dig. Du har rätt att veta och inga frågor är dumma frågor.

- Förstår du varför du är placerad i familjehem och varför du inte kan bo hos dina föräldrar?
- Vet du vad som planeras och vad som kommer att hända? Vet du hur länge du ska bo i familjehem och om/när du ska flytta hem?
- Vet du hur kontakten med dina föräldrar ska se ut?
- Vet du vilka regler och rutiner som gäller i ditt familjehem?
- Känner du att det är tryggt där du bor nu? Känner du dig omtyckt och kan du uttrycka vad du vill och känner?
- Kan du säga vad du behöver och lyssnar de på dig?
- Fungerar vardagen med skola och fritid, sömn och mat?
- Kan du känna hopp om att det kommer att bli bra, kan du tänka och planera inför framtiden?

Juridik och socialtjänst

Du har rätt att växa upp under trygga förhållanden och samhället har ett särskilt ansvar för dig som inte kan bo med dina föräldrar.

Socialtjänsten ska hjälpa dig att hålla kontakt med dina föräldrar och andra viktiga personer som du vill ha kontakt med.

Lagen säger

När föräldrar av olika anledningar inte kan ta hand om sina barn eller ungdomar får man bo någon annanstans, oftast hos en annan familj som kallas ”familjehem”. När man placeras i familjehem kan det vara antingen genom Socialtjänstlagen, SoL, eller enligt Lagen om vård av unga, LVU. Om socialtjänsten och dina föräldrar är överens är det enligt Socialtjänstlagen. Om föräldrar och socialtjänsten inte är överens om att du ska bo i ett familjehem kan socialtjänsten ansöka om placering av dig i en domstol enligt LVU.

Vårdplan och genomförandeplan

När du flyttar till ett familjehem gör socialtjänsten en bedömning och planering av vad du behöver för att ha det bra i vardagen. Målet är att du ska kunna leva ett självständigt liv. Det kallas för vårdplan. Tillsammans med socialtjänsten, dina föräldrar, familjehemmet och dig planeras vem som ska hjälpa dig med olika saker, till exempel skola, sjukvård och hur du ska träffa dina föräldrar. Detta kallas för genomförandeplan.

Vad är övervägande?

Socialtjänstlagen säger att minst var 6:e månad ska socialtjänsten överväga om du fortfarande har behov av att bo i familjehem och hur det går för dig. Socialsekreteraren träffar dig, dina föräldrar, familjehemmet och hämtar information från skolan och skriver sedan ner hur det går och hur du har det.

Vem bestämmer vad?

När du bor i ett familjehem är det många som är med och bestämmer. Familjehemmet, socialtjänsten och dina föräldrar bestämmer tillsammans när du bor i familjehemmet. Familjehemmet är de som bestämmer hemma, till exempel när du ska gå och lägga dig eller när du ska vara hemma på kvällarna. När det gäller andra saker, till exempel resor, är det familjehemmet, socialtjänsten och dina föräldrar som tillsammans bestämmer.

Dina föräldrar har i princip rätt att bestämma var du ska bo. Men den rätten kan ibland stå i strid med vad som är bäst för dig. Socialnämnden har därför möjlighet att, under vissa förutsättningar, besluta om flyttningsförbud. Ett sådant förbud innebär att dina föräldrar förbjuds att ta hem dig från ett familjehem eller från att flytta dig till ett annat hem.

Socialsekreterare

Det är viktigt för oss på socialtjänsten att veta hur du har det i familjehemmet, i skolan och på fritiden. Du och din socialsekreterare träffas regelbundet och då kan du prata om detta. Du kan också ringa eller maila till din socialsekreterare om det är något du vill prata med henne/honom om mellan träffarna. Det är viktigt att du vet varför du inte bor hos dina föräldrar och om du inte har fått tillräcklig information kan du alltid fråga din socialsekreterare.

Familjehemmet

När du inte kan bo kvar hemma hos dina föräldrar finns det andra familjer som du är välkommen att bo hos. Familjehem är en familj som socialtjänsten har träffat flera gånger och har förtroende för att de ska kunna ge dig det du behöver och att du får en bra vardag där.

Det kan hända att det finns andra barn eller ungdomar i familjehemmet. Du har rätt att bli bemött på samma sätt som de andra barnen och ungdomarna när det gäller uppmärksamhet, omsorg och läxhjälp. Under tiden som du bor i ett familjehem har socialtjänsten regelbunden kontakt med dig, dina föräldrar och familjehemmet.

Vilken hjälp från familjehemmet?

I familjehemmet har du ett eget rum och familjehemmet ser till att du får mat, kläder och fickpengar. Det är viktigt att du vet vilka rutiner som gäller i familjen och vilket ansvar du har. Du har rätt att komma med synpunkter och vara med och planera utifrån din ålder och mognad. Familjehemsföräldrarna ska hjälpa dig med läxor och annat skolarbete. Om du behöver gå till läkare eller tandläkare kan familjehemmet hjälpa dig med att boka tid. De följer också med dig på besöket om du vill.

Hålla kontakt med familj och kompisar

När du nu bor i ett familjehem är det viktigt att du får hjälp med att hålla kontakt med personer som är viktiga för dig som föräldrar, sykon, släkt och kompisar. Du får gärna bjuda hem dina kompisar så att familjehemmet får träffa dem. De kompisar du har sen tidigare och som är bra för dig är det viktigt att du får fortsätta ha kontakt med och bjuda hem. Det är viktigt att familjehemmet får lära känna både dina gamla och nya kompisar.

Hur länge ska du bo i familjehemmet?

En stor fråga för dig är säkert hur länge du ska bo i familjehem. Det finns ingen som bestämt kan svara på det eftersom det beror på många olika saker. Till exempel på hur dina föräldrar har det och hur stor möjlighet de har att ta hand om dig och ge dig en trygg och säker uppväxt. Det beror också på hur du trivs.

Trivs du?

Om det finns saker som gör att du inte trivs så ska du ta upp det med någon vuxen och din socialsekreterare så ni kan prata om vad som behövs för att du ska trivas bättre. Oftast kan det vara sådana saker som går att reda ut bara man pratar om det och ibland kan det behövas annat stöd också.

”Jag saknar min kompis.”

Föräldrar, familj och vänner

Du och alla andra barn och ungdomar som bor i ett familjehem har olika anledningar till varför det inte fungerar att bo hemma. Det är viktigt att du har kontakt med dina föräldrar på ett sätt så att ni kan återförenas. Men det ska vara på ett sätt som är bra för dig.

Hålla kontakt med föräldrar, syskon, släkt och vänner

Socialtjänsten har ansvar för att aktivt stödja kontakten mellan dig, föräldrar och syskon och andra släktingar och närstående personer. Hur mycket kontakt och hur den ska se ut bestäms utifrån ditt behov och vad som bedöms som bäst för dig. Det är viktigt att du får vara med och bestämma om vilka du vill ha kontakt med och hur kontakten ska se ut.

Om du inte vill träffa mamma eller pappa

Du har rätt att träffa dina föräldrar men om du inte vill träffa dem kan socialtjänsten begränsa umgänget. Det är viktigt att du talar med din socialsekreterare om varför du inte vill träffa dem och då kanske det går att hitta en lösning på hur ni kan umgås.

Även om du inte kan bo hemma så är föräldrar viktiga och socialtjänsten har en skyldighet att uppmuntra kontakten mellan dig och dina föräldrar.

Skola

Skolan är jätteviktig för alla barn och ungdomar. Forskning visar att bra utbildning ofta leder till ett bra vuxenliv. Därför är det viktigt för dig att satsa på skolan och att du får rätt stöd.

Att ha bra närvaro i skolan är så klart viktigt för att kunna prestera bra. Du har lika stor rätt som andra ungdomar att lyckas med skolan. Det är viktigt att du som bor i familjehem får samma chans att få en bra utbildning som andra barn.

Familjehemmet och skolarbetet

Det är viktigt att familjehemmet ställer krav på dig och stödjer dig i skolarbetet. Familjehemmet är de som ska hjälpa dig med läxor och uppmuntra dig att läsa böcker genom att till exempel se till att det finns något intressant för dig att läsa. Familjehemmet är med på utvecklingssamtal och föräldramöten i skolan och dina föräldrar är också välkomna om du vill. Det är även viktigt att du får tillgång till en dator hemma för läxarbetet.

Skolan kan ge extra stöd

Det kan vara jobbigt att behöva byta skola och då kan du behöva stöd för att komma igång och finna dig tillrätta. Skolan ska hjälpa dig med en individuell utvecklingsplan.

Dina familjehemsföräldrar och dina lärare ska se till att du får rätt stöd för att lyckas. Din socialsekreterare ska stötta dig i din skolgång och följa din utveckling genom att ha kontakt med skolan, familjehemmet och dig. Det är viktigt att alla samarbetar kring din skolgång.

Fritid

Det är viktigt att du har bra saker att göra på din fritid som du gillar att göra. Genom fritidsaktiviteter kan du lära känna nya kompisar och komma in i din nya miljö.

Ibland kan det ta tid att hitta en fritidsaktivitet, intresse eller en sport som du trivs med och du kan då behöva få prova dig fram med olika aktiviteter. Du kan då behöva stöd från ditt familjehem. En bra fritid kan även vara att göra roliga och bra saker tillsammans med familjehemmet.

Om du inte känner dig nöjd med din fritid så ta upp frågan med ditt familjehem eller din socialsekreterare. Alla har rätt till en bra fritid. Det är viktigt för att man ska må bra i både kropp och själ.

Hälsa

Du har rätt att må bra, både fysiskt och psykiskt.

Om du inte mår bra fysiskt eller har dålig syn till exempel kan du få hjälp av familjehemmet att komma till rätt person så du kan bli undersökt. Det är även viktigt att du får hjälp att regelbundet komma till tandläkare.

Man kan vara orolig eller ledsen på grund av saker man upplevt eller för att man har det jobbigt på olika sätt. Om det inte känns tillräckligt för dig att prata med dina föräldrar, familjehemsföräldrar eller din socialsekreterare kan du få prata med en kurator eller psykolog på skolan eller på BUP (Barn och ungdomspsykiatriska mottagningen).

Vad händer när jag fyller 18 år?

Om du är placerad i familjehem enligt 2 § LVU upphör den att gälla den dag du fyller 18 år. Om du är placerad enligt 3 § LVU så kan LVU kvarstå även när du fyllt 18 år men längst tills du fyller 21 år.

När du fyllt 18 år är du myndig. Så länge du går i gymnasiet har du rätt att få bo kvar i familjehemmet för att du ska kunna avsluta dina studier i lugn och ro och planera inför vuxenlivet. Det är du själv som bestämmer att ansöka om att bo kvar i familjehemmet eftersom du nu är myndig. Socialsekreteraren kommer att fortsätta hålla kontakt med dig och familjehemsföräldrarna.

När du sedan har gått ut gymnasiet är det ju meningen att du ska fortsätta studera eller söka jobba och bli självförsörjande. En del ungdomar kanske flyttar efter avslutade gymnasiestudier medan andra vill bo kvar.

Om du tillsammans med familjehemmet kommer fram till att du vill bo kvar hos dem kan ni komma överens om vad du ska bidra med. De flesta ungdomar som bor kvar hemma efter gymnasiet betalar en viss summa till föräldrarna/familjehemsföräldrarna. Det är dessutom en bra träning inför vuxenlivet att lära sig betala för sig och hushålla med pengar. Den summan får ni komma överens om.

Om ni har svårt att komma överens eller om du och familjehemmet har undringar kring ditt boende och ekonomin så ska ni kontakta din socialsekreterare.

Under den tid du är placerad i familjehem är det Haninge kommun som har ansvar för dig och ska hjälpa dig oavsett var i Sverige du bor. När placeringen upphör och du bor kvar i den kommun där du varit placerad har du samma rätt som alla andra kommunmedborgare. Om du skulle behöva hjälp eller stöd vänder du dig därför till den kommunen där du bor.

Några bokförslag till dig som är ungdom

Rakt från hjärtat

Författare: Rädda Barnen, Rädda Barnens förlag

Tankar och idéer från barn och ungdomar placerade i samhällets vård. 50 placerade barn och ungdomar mellan 7 och 20 år berättar om sina erfarenheter

Hem, hem, familjehem

Författare: Cecilia Moore

”Jag kan bli alldeles vimmelkantig när jag tänker på allt som har hänt mig. Det är faktiskt inte klokt vad mycket det hände på en gång”. Så börjar Anna, bokens huvudperson sin berättelse. Och det var mycket som hände. En flicka på 11 år flyttar ju inte hemifrån till familjehem utan anledning.

Nu vill jag sjunga dig milda sånger

Författare: Linda Olsson

En mörk marskväll kommer Veronika, en ung författare, till en enslig stuga i en liten by i Dalarna. Hon är på jakt efter ensamhet och stillhet, för att skriva färdigt en roman och för att komma över en stor sorg. Hennes ankomst observeras i tysthet av den gamla kvinnan som bor i huset bredvid, den enstöriga Astrid. I tryggheten bakom sina skyddande väggar bevarar hon mörka familjehemligheter och en personlig tragedi. Medan den kalla vintern efterträds av våren närmar sig de två kvinnorna sakta varandra. Mot bakgrund av årstidernas växlingar spirar en ovanlig vänskap. En vänskap som ska förändra bådas liv för alltid.

Zebraflickan

Författare: Sofia Åkerman

Zebraflickan skildrar en 18-årig flickas kamp för att frigöra sig från sin självdestruktiva demon, som har drivit hennes självskadehandlingar så långt att läkarna givit upp hoppet. Man får följa hennes tankar, hennes rädsla för att bli frisk och bortglömd, och hennes skam över sig själv, men också lyckan när hon upptäcker att världen inte var som hon befarat.

Det fattas en tärning

Författare: Johanna Thydell

Det är boken om Puck, en ung tjej som gör allt för att inte förlora kontrollen, inte låta någon komma för nära, inte visa vem hon egentligen är. Men det är också historien om en pappa som försvann och en mamma som stannade kvar. Om hur det är att vara rädd - rädd för arga röster, rädd att folk ska försvinna. Det är en rolig och sorglig berättelse om svek och ilska, men också om vänskap, kärlek och - kanske - försoning. På självlysande prosa drivs berättelsen framåt, och sakta växer bilden om Puck fram. Om vem var och den hon blev, om ett liv där det fattas en tärning.

Ordlista

Anmälan När någon person kontaktar socialtjänsten för att berätta att han eller hon är orolig för hur ett barn har det.

Ansökan När en mamma eller pappa vill ha hjälp så kan de ansöka om hjälp eller stöd från socialtjänsten.

Avtal När man skriver ner på ett papper vad man har kommit överens om och alla parter skriver under och godkänner avtalet.

Beslut Något som har bestämts.

Beteende Hur barn eller vuxna uppför sig eller hur de gör.

Boende Var man bor någonstans.

BUP Barn och Ungdoms Psykiatri, där kan man få hjälp och prata om man inte mår bra psykiskt. Om man t.ex. vill prata om saker man varit med om eller om man inte mår bra känslomässigt, känner sig rädd och orolig, känner sig ledsen och nedstämd, har svårt att sova eller på annat sätt inte mår bra på insidan.

Destruktiv Att göra sig själv eller andra illa.

Domstol Myndighet som har till uppgift att bestämma vad som är rätt enligt lagen.

Enskild vårdnad När en förälder ensam får bestämma om barnet.

Familjehem En familj som tar hand om barn som inte kan bo hemma hos sina föräldrar. En del säger även fosterhem.

Familjehemssekreterare En person som arbetar med att utreda familjehem. Familjehemssekreteraren ser till att familjehemmen får stöd så att placerade barn och ungdomar får det bra hos dem.

Familjehemsutredning När familjehemssekreteraren undersöker om en familj är lämplig att ta emot andra barn och ungdomar i sin familj.

Familjerätten En arbetsplats där de som arbetar träffar föräldrar och barn, för att hjälpa dem, när föräldrarna inte kan komma överens när föräldrarna ska separera.

Familjerättssekreterare En person som arbetar med att prata med föräldrar och barn om inte föräldrarna kan komma överens vid separationen.

FB/Föräldrabalken Ett kapitel i lagboken som handlar om barn och föräldrar.

Förvaltningsrätt En domstol som har till uppgift att bestämma i frågor som handlar om socialtjänsten och familjer, föräldrar och barn. De beslutar bland annat om barn och ungdomar ska ha vård i familjehem.

Föräldraförmåga Vilken förmåga föräldrar har att ta hand om sina barn och ungdomar.

Föräldrars konflikt När mamma och pappa är osams och inte kommer överens.

Genomförandeplan En nedskreven planering som ska finnas när du bor i ett familjehem. Genomförandeplanen ska detaljerat tala om vad du behöver hjälp med, om du behöver stöd, vad du har rätt till för stöd, hur hjälpen ska ske ut och vem som ska hjälpa dig mm. Du har rätt att läsa eller få hjälp att läsa din Genomförandeplan. Tala med ditt familjehem eller din socialsekreterare om det, om du vill läsa. Se även Vårdplan i denna ordlista.

Handläggare En person/socialsekreterare som är utsedd att arbeta med ett speciellt ärende, t.ex. utreda hur ett barn har det efter en anmälan.

Insat Insats är det stöd och hjälp en person/familj kan få genom bistånd, hjälp, från socialtjänsten. Det kan vara allt från att bli familjehemsplacerad, få kontaktperson/kontaktfamilj, samtalsstöd, missbruksbehandling eller behandling på andra sätt mm.

LVU/Lagen om Vård av Unga

LVU är en särskild lag som talar om när socialtjänsten kan omhänderta barn och ungdomar, om de inte har det bra hemma eller om de skadar sig själva på något sätt. LVU kan användas även om barnet/ungdomen eller föräldrarna inte vill ta emot stöd och hjälp. Lagen är till för att samhället ska kunna skydda barn och ungdomar som far illa i sin familj eller som allvarligt skadar sig på något sätt.

Nätverk Ett nätverk kan vara dina föräldrar, syskon, släktingar, vänner och andra viktiga personer i ditt liv.

Skilsmässa När föräldrar skiljer sig och inte längre vill vara gifta.

Separation När föräldrar flyttar isär.

Sekretess Betyder tystnadsplikt. Socialtjänsten har sekretess vilket betyder att de inte får prata om dig med andra som inte har med dig att göra.

Social situation Din livssituation, d.v.s. hur du lever och med vilka du lever.

Socialnämnd En grupp politiker som beslutar om olika frågor som rör socialtjänsten, barn och familjer i en kommun.

Socialekreterare En person som är utbildad för att träffa och prata med barn och familjer som kan behöva stöd eller hjälp. SoL/Socialtjänstlagen: En lag som beskriver vilken hjälp och stöd en person eller familj kan få.

Tingsrätt En domstol som bestämmer utifrån lagen. Det kan t.ex. handla om brott eller när föräldrar inte kommer överens om vårdnaden om ett barn.

Umgänge När barn träffar föräldrar eller syskon som de inte bor med. Du kan ha en planering för hur ditt umgänge med dina föräldrar ska se ut.

Uppföljning När din socialekreterare kommer och träffar dig och ditt familjehem för att se hur du har det och kolla upp att du får det du har rätt till och det du behöver m.m.

Utredning Socialtjänsten gör en utredning för att ta reda på hur ett barn eller ungdom har det. De kan då t.ex. intervju dig, dina föräldrar och kanske en granne eller lärare som känner dig. Tanken är att se om du och din familj behöver hjälp och stöd med något. Hjälpen kan se olika ut.

Vårdnadshavare De vuxna som bestämmer över barnet. Det kan vara en förälder, båda föräldrarna eller familjehemmet.

Vårdnadsöverflyttning Det är när vårdnaden för barnet flyttas från föräldrarna till familjehemsföräldrarna. En vårdnadsöverflyttning kan man göra när barnet bott en längre tid i familjehemmet och socialtjänsten och domstolen bedömer att det är bäst för barnet.

Vårdplan Varje barn som bor i familjehem ska ha en vårdplan. I vårdplanen ska det stå varför du är placerad, vilken hjälp och stöd du ska få inom olika områden, eventuellt umgänge med föräldrarna och vad som måste förändras för att placeringen ska avslutas. Du har rätt att läsa eller få hjälp att läsa din vårdplan. Se även ”Genomförandeplan” i denna ordlista.

Växelvis boende När barn bor växelvis hos den ena och växelvis hos den andra föräldern.

Överklaga Om man inte är nöjd med en domstolsbeslut så kan vuxna överklaga domen.

Överväga/ompröva Din socialekreterare ska minst var 6:e månad överväga/ompröva din placering i familjehemmet. Det betyder att de ska minst fyra gånger om året träffa dig för att ta reda på hur du har det på alla olika sätt. De skriver sedan en rapport om hur du har det och redovisar till politikerna i socialnämnden. Det är viktigt att socialekreteraren erbjuder dig att träffas enskilt så att ni kan prata utan att någon annan hör. Det är också viktigt att miljön är trygg för dig så du kan berätta om hur du har det i vardagen och med de personer som är viktiga för dig. Socialekreteraren ska även lyssna på dina önskingar om hur du vill ha det och svara på dina frågor. En socialekreterare ska också prata med ditt familjehem och eventuellt din skola och dina föräldrar.

Telefonnummer och länkar

BRIS

Till BRIS kan du ringa, maila och chatta om vad som helst, ingenting är för stort eller för litet, för konstigt eller för vanligt. För dig som är upp till 18 år.

www.bris.se

Telefonnummer: 116 111

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen är en statlig myndighet med uppdrag att företräda barns och ungas rättigheter och intressen utifrån FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen.

www.barnombudsmannen.se

FUR – Familjehemmens unga röster

För ungdomar som bor eller har bott i familjehem. www.fur.dinstudio.se

Maskrosbarn

För ungdomar som har föräldrar som missbrukar och/eller är psykiskt sjuka.

www.maskrosbarn.org

Ivo

Ivo betyder Inspektionen för vård och omsorg och är en myndighet som du som bor i familjehem kan kontakta om du inte har det bra och om du känner att din socialsekreterare inte lyssnar på dig. Ivo har en stödlinje som du kan ringa och telefonnumret dit är 020-120 06 06.

www.ivo.se/anmala-och-rapportera/for-placerade-barn-och-unga/

Haninge
kommun

